

Forord

Dette nummer af Sprogforum er det tredje i en række der tager afsæt i forløbet i Almen Sprogforståelse som indgår i grundforløbet i det almene gymnasium efter reformen fra 2005. Vi har tidligere haft temanumre om Almen Sprogforståelse generelt (nr. 37) og om Sociolingvistik (nr. 36).

Vi har i dette nummer sat fokus på flere aspekter: hvilken gavn kan eleverne have af at få sproghistorisk indsigt, og hvordan kan man bygge bro mellem gymnasiets undervisning og de videregående uddannelser? Flere af artiklerne i dette nummer peger i den sammenhæng på det paradoksale i at man stort set har afskaffet disciplinen sproghistorie på de videregående sproguddannelser mens man har indført den som noget helt nyt i gymnasiet.

Et andet aspekt har været ønsket om at inddrage sprogtypologi som et emne der vil kunne give eleverne nogle helt andre tilgange til begrebet sprog. I de fleste klasser i folkeskolen og i gymnasiet sidder der i dag elever med en baggrund i sprog der ikke hører hjemme i det indoeuropæiske og som har helt andre måder at opbygge ytringer på. Med fokus på sprogtypologi vil man kunne få eleverne til at få indsigt i og reflektere over sprogenes forskellighed. Dertil kommer at der i ungdomsuddannelserne også undervises i ikke-indoeuropæiske sprog hvor det sprogtypologiske automatisk kommer på banen.

Kronik: Nanna Bjargum: Sproghistorie som en del af "Almen sprogforståelse" – et paradoks, en lapsus eller et velgennemtænkt pædagogisk redskab til at løfte sprogundervisningen i gymnasiet?

Kronikken tager i dette nummer afsæt i temaet og ser på den praksis der i disse år udvikler sig inden for Almen Sprogforståelse.

Hanne Leth Andersen: Sproghistorie i gymnasieskolen

I denne indledende artikel diskuterer Hanne Leth Andersen begrebet 'sproghistorie' og giver et overblik over de skiftende betydninger og indhold der har været knyttet hertil.

Kim Michael Skovgaard-Hansen og Lene Schøsler: Ordforrådets kulturhistorie

De to forfattere gennemgår hovedtrækkene i det danske sprogs udvikling fra fællesnordisk til nutiden. De giver mange eksempler på oprindelsen af de ord der gennem tiderne er indvandret i det danske sprog, dermed en righoldig og spændende eksempelsamling til brug for undervisningen.

Viggo Bank Jensen og Erling Strudsholm: Sproghistorie i Almen sprogforståelse (AP) i gymnasiet. En bro til sprogstudier på universitetet?

De to forfattere peger i deres artikel på muligheden for at slå bro mellem gymnasie- og universitetsundervisningen med henblik på at give de kommende fremmedsprogsstuderende et bedre grundlag for sprogstudiet og gymnasielærerne bedre muligheder for efteruddannelse.

Karen Lund: Et sprogtypologisk blik på alverdens sprog

Karen Lund redegør i sin artikel for begreberne genetisk sproglægtskab over for sprogtypologisk slægtskab. Med en lang række eksempler fra mange sprog påviser Karen Lund, hvorfor det er sværere at lære nogle sprog end andre, og hvorfor det er vigtigt også at inddrage det sprogtypologiske aspekt i undervisningen.

Michael Herslund: Når ordene ikke svarer til hinanden. Sprogtypologi og oversættelse

Michael Herslund har ligeledes fokus på sprogtypologien, men med fokus på de udfordringer som en oversætter får når han eller hun skal oversætte fra romanske sprog til dansk.

Stine Marie Spellerberg: Afstande mellem sprog. Om typologi, psykotypologi og sprogtilegnelse med engelsk som eksempel

Stine Marie Spellerberg gennemgår i sin artikel flere større undersøgelser om hvilke faktorer der spiller ind når elever skal lære sprog der typologisk ligger meget langt fra deres modersmål.

Bjarne Simmelkjær Sandgaard Hansen: Sproghistorie i en større kontekst

Bjarne Simmelkjærs artikel er en 'case study' hvor han med udgangspunkt i sin egen forskerstilling ser på hvordan moderne forskning inden for vidt forskellige områder (sproghistorie og genetik) samarbejder på tværs af faggrænser og fakulteter.

Åbne Sider: Egon Weber Paulsen: At skelne det forfaglige ordforråd

Artiklen beskæftiger sig med et centralt problem som man i de senere år har sat fokus på ud fra erfaringer med studerende med ikke-dansksproget baggrund der i deres uddannelser møder særlige sproglige udfordringer i form af de såkaldte 'gråzoneord'.

Derudover indeholder dette nummer følgende rubrikker: *Godt Nyt* med udvalgt nyere litteratur til temanummeret fra Danmarks Pædagogiske Biblioteks sprogsamling, *Andet Godt Nyt* med udvalgte værker om sprog og sprogundervisning, som for nylig er indgået på Danmarks Pædagogiske Bibliotek, samt *Kalender* om kommende arrangementer.

Redaktionen